

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

24. listopadu 2011 *

Ve věci C-404/09,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 20. října 2009,

Evropská komise, zastoupená D. Recchia, jakož i F. Castillem de la Torre
a J.-B. Laignelotem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Španělskému království, zastoupenému N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní, s adresou
pro účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, A. Prechal (zpravodajka), K. Schiemann, C. Toader a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 28. června 2011,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou Komise Evropských společenství žádá Soudní dvůr, aby určil:
 - že Španělské království tím, že povolilo povrchovou těžbu v dolech „Fonfría“, „Nueva Julia“ a „Ladrones“ bez posouzení, které by umožnilo vhodným způsobem určit, popsat a posoudit přímé, nepřímé a kumulativní vlivy existujících povrchových těžebních provozů

nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají z článků 2 a 3, jakož i z čl. 5 odst. 1 a směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) ve znění směrnice Rady 97/11/ES ze dne 3. března 1997 (Úř. věst. L 73, s. 5; Zvl. vyd. 15/03, s. 151, dále jen „pozměněná směrnice 85/337“);

- že Španělské království tím, že počínaje rokem 2000, kdy byla oblast „Alto Sil“ prohlášena za zvláště chráněné území (dále jen „ZCHÚ“) na základě směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98), ve znění směrnice Komise 97/49/ES ze dne 29. července 1997 (Úř. věst. L 223, s. 9; Zvl. vyd. 15/03, s. 344, dále jen „směrnice o ochraně ptáků“),
- že povolilo těžbu v povrchových dolech „Nueva Julia“ a „Ladrones“, aniž vhodným způsobem posoudilo možné vlivy těchto záměrů a v každém případě aniž byly dodrženy podmínky, za nichž mohly být záměry z důvodů převažujícího veřejného zájmu a neexistence alternativních řešení, navzdory riziku, které je s nimi spojeno pro tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), který byl důvodem vyhlášení „Alto Sil“ zvláštní oblastí ochrany, jakož i tím, že Evropské komisi byla oznámena pouze kompenzační opatření nezbytná k zajištění soudržnosti sítě Natura 2000, a
- že nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť, včetně stanovišť těchto druhů, a významných vyrušování tetřeva hlušce, jehož přítomnost v lokalitě je důvodem vyhlášení zmíněného ZCHÚ, způsobených těžbou v dolech „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“,

nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ve vztahu k ZCHÚ „Alto Sil“ z čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102, dále jen „směrnice o stanovištích“) ve spojení s článkem 7 této směrnice;

- že Španělské království počínaje lednem 1998 tím, že v souvislosti s těžbou v dolech „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“ a „Nueva Julia“ nepřijalo opatření nezbytná k ochraně ekologického významu na vnitrostátní úrovni, který vykazuje lokalita „Alto Sil“ navrhovaná jakožto lokalita významná pro Společenství (dále jen „LVS“) na základě směrnice o ochraně stanovišť, Španělské království porušilo, co se týče navrhované lokality „Alto Sil“, povinnosti, které pro ně vyplývají ze zmíněné směrnice ve výkladu rozsudků ze dne 13. ledna 2005, Dragaggi a další (C-117/03, Sb. rozh. s. I-167), jakož i ze dne 14. září 2006, Bund Naturschutz in Bayern a další (C-244/05, Sb. rozh. s. I-8445);

- že Španělské království od prosince 2004

- tím, že povolilo záměry povrchové těžby (v dolech „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“ a „Nueva Julia“), jež mohou mít významný vliv na chráněné hodnoty, jež byly důvodem pro vyhlášení „Alto Sil“ za LVS, aniž provedlo vhodné posouzení možných vlivů těchto dolů a v každém případě aniž byly dodrženy podmínky, za nichž mohly být záměry, navzdory riziku, které je s nimi spojeno pro chráněné hodnoty, které byly důvodem vyhlášení „Alto Sil“, výlučně z důvodů převažujícího veřejného zájmu a v případě neexistence alternativních řešení a pouze po oznámení kompenzačních opatření nezbytných k zajištění soudržnosti sítě Natura 2000 Komisi, uskutečněny,

- a tím, že nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť živočišných druhů, jakož i jejich vyrušování těžbou v dolech „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“, „Nueva Julia“, a „Ampliación de Feixolín“,

nesplnilo povinnosti, které pro ně ve vztahu k LVS „Alto Sil“ vyplývají z čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice o stanovištích.

Právní rámec

Pozměněná směrnice 85/337

- 2 Článek 2 odst. 1 směrnice 85/337 ve znění pozdějších změn zní:

„Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby před vydáním povolení podléhaly záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, požadavku získat povolení a posouzení z hlediska jejich vlivů. Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4.“

3 Článek 3 zmíněné směrnice stanoví:

„Posuzování vlivů na životní prostředí vhodným způsobem určí, popíše a posoudí v každém jednotlivém případě a v souladu s články 4 až 11 přímé a nepřímé vlivy záměru na tyto faktory:

- člověka, faunu a flóru,
- půdu, vodu, ovzduší, podnebí a krajinu,
- hmotný majetek a kulturní dědictví,
- vzájemné působení mezi faktory uvedenými v první, druhé a třetí odrážce.“

4 Článek 4 odst. 1 pozměněné směrnice 85/337 upřesňuje, že „[s] výhradou čl. 2 odst. 3 záměry uvedené v příloze I podléhají posouzení v souladu články 5 až 10“.

5 Příloha I pozměněné směrnice 85/337 obsahuje seznam podle zmíněného čl. 4 odst. 1. Bod 19 této přílohy se tedy týká „lomů a povrchových těžebních provozů, pokud plocha místa přesahuje 25 hektarů, nebo v případě, že se jedná o rašeliniště, 150 hektarů“.

- 6 Co se týče ostatních druhů záměrů, čl. 4 odst. 2 této pozměněné směrnice stanoví:

„S výhradou čl. 2 odst. 3 určí členské státy pro záměry uvedené v příloze II:

a) na základě přezkoumání každého jednotlivého případu,

nebo

b) na základě prahových hodnot nebo kritérií stanovených členským státem, zda záměry podléhají posouzení v souladu s články 5 až 10.

Členské státy se mohou rozhodnout používat oba postupy uvedené v písm. a) a b).

[...]“

- 7 Ohledně záměrů, na něž se vztahuje čl. 4 odst. 2 této směrnice, je v bodě 13 přílohy II téže směrnice zmiňována „[j]akákoliv změna nebo rozšíření záměrů uvedených v příloze I nebo v příloze II, které jsou již povoleny, uskutečněny nebo jsou právě uskutečňovány, které by mohly mít závažný negativní vliv na životní prostředí“.

8 Článek 5 pozměněné směrnice 85/337 stanoví:

„1. V případě záměrů, které podle článku 4 musí podléhat posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s články 5 až 10, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění, aby oznamovatel poskytl ve vhodné formě informace upřesněné v příloze IV, pokud:

- a) členské státy považují tyto informace za důležité v dané fázi povolovacího řízení a vzhledem ke zvláštním rysům konkrétního záměru nebo určitého druhu záměrů a složek životního prostředí, které by mohly být zasaženy;
- b) členské státy považují za odůvodněné požadovat po oznamovateli, aby tyto informace shromáždil, mimo jiné s ohledem na současné poznatky a metody posuzování.

[...]

3. Informace, které má oznamovatel poskytnout v souladu s odstavcem 1, musí zahrnovat alespoň:

- popis záměru obsahující informace o jeho umístění, povaze a rozsahu,
- popis zamýšlených opatření k vyloučení a omezení významných škodlivých vlivů a je-li to možné i k jejich nápravě,

- údaje nezbytné k určení a posouzení hlavních vlivů, které by záměr mohl mít na životní prostředí,
- nástin hlavních alternativních řešení uvažovaných oznamovatelem a uvedení hlavních důvodů jeho výběru, s přihlédnutím k vlivům na životní prostředí,
- všeobecně srozumitelné shrnutí informací uvedených v předchozích odrážkách.

[...]“

- 9 Příloha IV pozměněné směrnice 85/337 upřesňuje informace, jež musí být poskytnuty podle čl. 5 odst. 1 této směrnice:

„1. Popis záměru zahrnující zejména:

- popis fyzikální povahy záměru jako celku a požadavků na způsob využívání půdy během výstavby a provozu,
- popis hlavních charakteristik výrobních procesů, například druhu a množství použitého materiálu,

- odhad typu a množství předpokládaného odpadu a emisí (znečištění vody, ovzduší a půdy, hluk, vibrace, světlo, teplo, záření atd.) vznikajících provozem navrhovaného záměru.

2. Nástin hlavních alternativních řešení uvažovaných oznamovatelem a uvedení hlavních důvodů jeho výběru, s přihlédnutím k vlivům na životní prostředí.

3. Popis aspektů životního prostředí, které by mohly být navrhovaným záměrem významně zasazeny, zejména včetně obyvatelstva, fauny, flóry, půdy, vody, ovzduší, klimatických faktorů, hmotných statků včetně architektonického a archeologického dědictví, krajiny a vzájemných vztahů mezi těmito faktory.

4. Popis možných významných vlivů navrhovaného záměru na životní prostředí vyplývajících z:

- existence záměru jako celku,
- využívání přírodních zdrojů,
- emise znečišťujících látek, vzniku rušivých vlivů a zneškodňování odpadu

a oznamovatelem vypracovaný popis předpovědních metod použitých k posouzení vlivů na životní prostředí.

5. Popis zamýšlených opatření pro předcházení, snížení a pokud možno vyrovnání všech významných negativních vlivů na životní prostředí.

6. Všeobecně srozumitelné shrnutí informací poskytovaných na základě zmíněných bodů.

7. Uvedení všech obtíží (technických nedostatků nebo nedostatků ve znalostech) zjištěných oznamovatelem při shromažďování požadovaných informací.“

- 10 Co se týče pojmu „popis“ obsaženého v bodě 4 zmíněné přílohy IV, tato upřesňuje, že „[t]ento popis by měl zahrnovat přímé a jakékoliv nepřímé, sekundární, kumulativní, krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, stálé a dočasné, pozitivní a negativní vlivy záměru“.

Směrnice o ochraně ptáků

- 11 Článek 4 odst. 1 a 2 směrnice o ochraně ptáků stanoví, že členské státy označí území nejvhodnější k ochraně ptáků podle přílohy I směrnice a území stěhovavých ptáků jako ZCHÚ.
- 12 V příloze I směrnice o ochraně ptáků je uveden zejména tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*).

- 13 Článek 4 odst. 4 věta 1 směrnice o ochraně ptáků upravuje ochranu ZCHÚ:

„S ohledem na ochranu oblastí uvedených v odstavcích 1 a 2 přijmou členské státy vhodná opatření pro předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť nebo jakýchkoli rušivých zásahů, které negativně ovlivňují ptáky, pokud by mohly být významné z hlediska cílů tohoto článku.“

Směrnice o ochraně stanovišť

- 14 Podle šestého bodu odůvodnění směrnice o ochraně stanovišť „vzhledem k tomu, že je nutno podle stanoveného časového rozvrhu vyhlásit zvláštní oblasti ochrany s cílem vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť, aby byla zajištěna ochrana nebo zachování přírodních stanovišť a druhů v zájmu Společenství v odpovídajícím stavu z hlediska jejich ochrany“.

- 15 Sedmý bod odůvodnění této směrnice zní takto:

„[...] všechny tyto vyhlášené oblasti včetně těch, které jsou nebo budou klasifikovány jako zvláště chráněná území podle směrnice [o ochraně ptáků], budou zařazeny do spojitě evropské ekologické sítě.“

- 16 V desátém bodě odůvodnění směrnice o ochraně stanovišť se uvádí, že „musí být přiměřeně hodnoceny veškeré plány a programy, které by mohly významně

ovlivnit cíle ochrany v lokalitě, která již byla k ochraně navržena nebo bude navržena v budoucnosti“.

17 Článek 3 směrnice o ochraně stanovišť stanoví:

„1. Pod názvem ‚Natura 2000‘ bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť zvláštních oblastí ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Síť Natura 2000 zahrne i zvláště chráněná území označená členskými státy podle směrnice [o ochraně ptáků].

2. Každý členský stát přispěje k vytvoření sítě Natura 2000 v poměru, který odpovídá zastoupení typů přírodních stanovišť a stanovišť druhů uvedených v odstavci 1 na jeho území. Za tímto účelem vymezí každý členský stát v souladu s článkem 4 lokality jako zvláštní oblasti ochrany se zřetelem k cílům stanoveným v odstavci 1.

[...]“

18 Článek 4 zmíněné směrnice stanoví:

„1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit, v němž bude uvedeno, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. [...]

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. [...]

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z pěti biogeografických oblastí uvedených v čl. 1 písm. c) bod iii), tak celého území uvedeného v čl. 2 odst. 1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu [LVS], které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

[...]

Seznam lokalit vybraných jako [LVS], na nichž se vyskytuje jeden nebo více typů prioritních přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, přijme Komise postupem podle článku 21.

[...]

4. Jakmile je [LVS] přijata postupem podle odstavce 2, vyhlásí příslušný členský stát co nejdříve [...] tuto lokalitu jako zvláštní oblast ochrany.

5. Jakmile je některá lokalita zařazena do seznamu uvedeného v třetím pododstavci odstavce 2, vztahuje se na ni ustanovení čl. 6 odst. 2 až 4.“

19 Článek 6 odst. 2 až 4 směrnice o ochraně stanovišť stanoví:

„2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, jakož i vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanoviško široké veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li

k dispozici žádné alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě Natura 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.“

20 Článek 7 směrnice o ochraně stanovišť stanoví:

„Povinnosti vyplývající z ustanovení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty čl. 4 odst. 4 směrnice [o ochraně ptáků], pokud jde o území označená podle čl. 4 odst. 1 nebo obdobně uznaná podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle směrnice [o ochraně ptáků] podle toho, které datum je pozdější.“

21 V příloze IV směrnice o ochraně stanovišť, nadepsané „Druhy živočichů a rostlin v zájmu Společenství, které vyžadují přísnou ochranu“, se v bodě a) uvádí druh medvěd hnědý (*Ursus arctos*) jakožto prioritní druh.

Skutkový základ sporu a postup před zahájením soudního řízení

- 22 Lokalita „Alto Sil“, na horním toku řeky Sil, má rozlohu více než 43 000 hektarů a nachází se na severozápadě španělského regionu Kastilie-León, v přímé blízkosti regionů Galicie a Asturie.
- 23 V průběhu ledna 1998 navrhlo Španělské království tuto lokalitu jako LVS podle čl. 4 odst. 1 směrnice o ochraně stanovišť.
- 24 S účinností od 1. ledna 2000 tento členský stát rovněž vyhlásil tutéž lokalitu jako ZCHÚ podle směrnice o ochraně ptáků, jelikož se v ní vyskytuje několik druhů ptáků uvedených v příloze I této směrnice, mezi nimi i hnízdící populace druhu tetřev hlušec.
- 25 Dne 7. prosince 2004 Komise, která rozhodnutím 2004/813/ES vydala na základě směrnice 92/43 seznam lokalit významných pro Společenství v atlantické biogeografické oblasti (Úř. věst. L 387, s. 1) zařadila lokalitu „Alto Sil“ na tento seznam pod č. ES 0000210.
- 26 Ve standardním formuláři údajů, kterým se Komisi sděluje oblast navrhovanou jako LVS, je uvedeno mimo jiné 10 až 15 exemplářů medvěda hnědého a 42 až 47 samčích exemplářů kantábrijského poddruhu tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus cantabricus*).

27 V tomto formuláři jsou dále zmiňovány zejména následující typy přírodních stanovišť:

- 4030 – evropská suchá vřesoviště (50 % celkové výměry oblasti),
- 4090 – endemické porosty nízkých keřů v horách Středomoří s druhy rodu *Genista* (6 % celkové výměry oblasti),
- 6160 – travinné porosty s *Festuca indigesta* v iberských horách (1 % celkové výměry oblasti),
- 8230 – křemičité skály s pionýrskou vegetací *Sedo-Scleranthion* nebo *Sedo albi-Veronicion dillenii* (13 % celkové výměry oblasti) a
- 9230 – galicijsko-portugalské doubravy s druhy *Quercus robur* a *Quercus pyrenaica* (6 % celkové výměry oblasti).

28 Uvádí se zde též, že populace druhu tetřev hlušec vyskytující se v této lokalitě má význam regionální (50 % samčích exemplářů přítomných v autonomním společenství Kastilie a León) i celostátní (2 % samčích exemplářů přítomných na území Španělska).

29 Podle téhož formuláře je ohroženost této lokality „v zásadě důsledkem povrchové těžby“.

- 30 V průběhu roku 2001 byla Komise informována o existenci několika povrchových uhelných dolů spravovaných podnikem Minero Siderúrgica de Ponferrada SA, který se v současnosti nazývá „Coto Minero Cantábrico SA“, nacházejících se v bezprostřední blízkosti lokality „Alto Sil“.
- 31 Ze spisu vyplývá, že povrchové těžební provozy, jichž se týká toto řízení, lze rozdělit do dvou skupin.
- 32 První skupina těchto provozů se nachází severně od řeky Sil a obce Villablino (dále jen souhrnně „severní doly“). Všechny tyto doly jsou umístěny uvnitř LVS „Alto Sil“.
- 33 Jedná se především o povrchový důl nazvaný „Feixolín“, který byl povolen dne 1. ledna 1986 pro plochu 95,86 hektaru a byl provozován od roku 2000 do roku 2008. V současné době zde probíhá „rekultivace“.
- 34 Součástí této skupiny severních dolů je povrchový důl zvaný „Ampliación de Feixolín“, jehož těžební provoz zaujímá celkovou plochu 93,9 hektaru.
- 35 Co se týče tohoto dolu, španělské orgány mu dne 9. listopadu 2009 uložily sankci a nařídily několik opatření z důvodu, že v tomto dole probíhala těžba na ploše 35,24 hektaru již v době, kdy zmíněný důl nebyl ještě povolen.

- 36 Provozování téhož dolu na části plochy tohoto těžebního provozu, tzn. na ploše 39,62 hektaru, však bylo dne 11. června 2009 povoleno. Dne 7. října 2009 byla nařízena opatření s cílem omezit a kompenzovat dopady tohoto provozu na životní prostředí.
- 37 Třetí severní důl nese jméno „Fonfría“. Zaujímá plochu 350 hektarů a byl povolen dne 21. června 1999. Těžba uhlí v této lokalitě probíhala od ledna 2001 a byla ukončena v průběhu prosince 2010.
- 38 Jižně od řeky Sil a jihozápadně od obce Villaseca de Laciana se nacházejí další povrchové uhelné doly, jež jsou předmětem tohoto řízení (dále jen souhrnně „jižní doly“).
- 39 Jedná se především o skupinu dolů nazvaných „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, které zaujímají plochu 196 hektarů. Tyto doly byly povoleny v období 1984–2002. Většina těchto dolů není od roku 2002 v provozu. V současnosti v nich z velké části probíhá „rekultivace“.
- 40 Dále je třeba zmínit důl nazývaný „Nueva Julia“, který byl povolen dne 16. září 2003 pro celkovou plochu 405 hektarů a který je v provozu od roku 2006.
- 41 Konečně důl zvaný „Ladrones“ byl povolen dne 24. prosince 2003 pro celkovou plochu 117 hektarů. Dosud nebyl uveden do provozu.

- 42 Všechny tyto jižní doly spolu navzájem sousedí. Z těchto dolů se pouze „Ladrones“ nachází uvnitř hranic LVS „Alto Sil“, ostatní doly se nacházejí na vnější hranici zmíněné LVS.
- 43 Komise měla za to, že stran těchto důlních provozů španělské orgány nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývaly z pozměněné směrnice 85/337 a směrnice o ochraně stanovišť, a poté, co přezkoumala informace poskytnuté těmito orgány, zaslala Španělskému království dne 18. července 2003 výzvu dopisem.
- 44 Komise měla zejména za to, že posouzení vlivu na životní prostředí dostatečně nezohlednilo případné vyrušování medvěda hnědého a že nebyl brán dostatečný zřetel na kumulativní vlivy těžebních provozů, a proto poté, co přezkoumala připomínky Španělského království k výzvě dopisem, zaslala dne 22. prosince 2004 tomuto členskému státu odůvodněné stanovisko.
- 45 Ve své odpovědi Španělské království předložilo mimo jiné zprávu, v níž byly zkoumány případy různých záměrů a navržena opatření na ochranu dané lokality (dále jen „zpráva z roku 2005“).
- 46 Zejména ke zohlednění výše uvedených rozsudků Dragaggi a další, jakož i Bund Naturschutz in Bayern a další zaslala Komise dne 29. února 2008 Španělskému království druhou výzvu dopisem.
- 47 Španělské království odpovědělo dopisem ze dne 7. května 2008, kde se zejména dovolávalo neexistence významného narušování životního prostředí, jež by bylo možno připisovat povrchovým těžebním provozům, a zároveň informovalo o svém záměru vypracovat strategický plán umožňující uvést provozování povrchové důlní činnosti

uvnitř oblasti „Alto Sil“ do souladu s ochranou přírodních bohatství zavedenou právem Společenství.

48 Dne 1. prosince 2008 vydala Komise druhé odůvodněné stanovisko, v němž zopakovala výtky obsažené ve druhé výzvě dopisem a vyzvala Španělské království, aby tomuto stanovisku vyhovělo ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení.

49 Jelikož Komise měla za to, zejména vzhledem k připomínkám a k dokumentům předloženým Španělským královstvím v odpovědi na toto druhé odůvodněné stanovisko, že situace zůstává neuspokojivá, podala tuto žalobu.

K žádosti o provedení dokazování a podpůrně o znovuotevření ústní části řízení

50 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 15. července 2011 požádalo Španělské království Soudní dvůr, aby nařídil provedení dokazování v souladu s článkem 60 jednacího řádu Soudního dvora a podpůrně znovuotevřel ústní část řízení podle článku 61 tohoto řádu.

51 Na podporu své žádosti Španělské království uvádí, že oproti názoru vyjádřenému generální advokátkou v jejím stanovisku ze spisu nevyplývá, jak již tento členský stát ostatně uvedl ve své žalobní odpovědi a ve své duplice, že v povrchových uhelných dolech „Ampliación de Feixolín“ a „Ladrones“ byla již provozována důlní činnosti.

- 52 Podle Španělského království vycházela analýza generální advokátky z nepřesných skutkových předpokladů.
- 53 Španělské království žádá Soudní dvůr, aby smělo předložit nové důkazy ke skutkovému stavu týkajícímu se povrchových dolů „Ampliación de Feixolín“ a „Ladrones“, a podpůrně o znovutevření ústní části řízení.
- 54 V tomto ohledu je třeba především konstatovat, že ze spisu, a to převážně z tabulky nadepsané „Aktivní těžební provozy“ nacházející se na straně 50 zprávy z roku 2005 vyplývá, že v povrchovém dole „Ampliación de Feixolín“ byly vskutku prováděny určité důlní činnosti, jež vedly ke zničení stanovišť, zejména pak stanoviště 9230 – galicijsko-portugalské doubravy s druhu *Quercus robur* a *Quercus pyrenaica* o výměře 19,9 hektaru. Jelikož ze spisu vyplývá, že rozhodnutím přijatým dne 9. listopadu 2009 bylo provozovateli tohoto dolu uloženo ukončit jeho provozování a byla mu uložena sankce za to, že zahájil provoz, aniž k tomu předem obdržel povolení, zůstává skutečností, že provoz na ploše 35,24 hektaru opravdu probíhal. To je ostatně potvrzováno zprávou týkající se návštěvy této lokality, předloženou Španělským královstvím v příloze jeho dupliky, která potvrzuje, že třebaže se jeví, že v této lokalitě neprobíhala těžba uhlí, vedly jiné činnosti k ničení vegetace.
- 55 Dále na rozdíl od toho, co tvrdí Španělské království, ze stanoviska generální advokátky nevyplývá, že toto stanovisko vycházelo z předpokladu, že povrchový důl „Ladrones“ byl již provozován. Naopak výtky Komise ohledně tohoto dolu zkoumané generální advokátkou se týkají nedostatků, jimiž bylo stíženo posouzení vlivu záměru důlní těžby na životní prostředí. Na rozdíl od ostatních výtek se tudíž tyto výtky týkají

postupu povolování tohoto dolu, a nikoli případných důlních činností v místě tohoto dolu vykonávaných po jeho povolení.

- 56 Není tudíž namístě nařídít dokazování požadované Španělským královstvím.
- 57 Co se týče podpůrné žádosti o znovuotevření ústní části řízení, je třeba připomenout, že Soudní dvůr může podle článku 61 svého jednacího řádu bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo na návrh účastníků řízení nařídít znovuotevření ústní části řízení, pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz zejména rozsudek ze dne 16. prosince 2008, *Cartesio*, C-210/06, Sb. rozh. s. I-9641, bod 46, a rozsudek ze dne 26. května 2011, *Komise v. Španělsko*, C-306/08, Sb. rozh. s. I-4541, bod 60).
- 58 Statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád naproti tomu účastníkům řízení nedávají možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (viz zejména rozsudek *Komise v. Španělsko*, výše uvedený, bod 61).
- 59 V projednávané věci má Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky za to, že v projednávané věci disponuje všemi poznatky nezbytnými pro rozhodnutí o sporu, který mu byl předložen, takže nedochází k tomu, že by věc musela být přezkoumávána z hlediska argumentů, které mezi účastníky řízení nebyly projednány. Znovuotevření ústní části řízení tudíž není třeba nařizovat.

K žalobě

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedodržení článků 2 a 3 a čl. 5 odst. 1 a 3 pozměněné směrnice 85/337 ohledně posouzení vlivu záměrů povrchových těžebních provozů „Fonfría“, „Nueva Julia“ a „Ladrones“ na životní prostředí

Argumentace účastníků řízení

- ⁶⁰ V rámci svého prvního žalobního důvodu Komise tvrdí, že posouzení vlivu na životní prostředí souvisejícího s těžebními provozy „Fonfría“, „Nueva Julia“ a „Ladrones“ vykazuje závažné nedostatky, takže se jedná o posouzení nedostatečná, která nejsou v souladu s pozměněnou směrnicí 85/337.
- ⁶¹ V tomto ohledu Komise odkazuje na bod 4 přílohy IV této směrnice, a zejména na poznámku týkající se pojmu „popis“ obsaženého v tomto bodě, což implikuje, že záměry spadající do působnosti zmíněné směrnice musí být doprovázeny popisem významných účinků těchto záměrů na životní prostředí, který dokládá jejich „krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé [...], trvalé nebo dočasné, přímé, nepřímé a kumulativní účinky“.
- ⁶² Komise z toho vyvozuje, že v projednávané věci musí posouzení vlivu záměrů provozování dotčených dolů na životní prostředí obsahovat analýzu významných kumulativních vlivů, jež mohou vyplývat z blízkosti několika současně provozovaných

povrchových dolů v údolí Laciana. Zpráva z roku 2005 však dokládá, že takováto analýza nebyla před povolením tří dotčených těžebních provozů provedena.

63 Navíc Komise upozorňuje na následující slabiny posouzení vlivu na životní prostředí ohledně dolů, jež jsou předmětem tohoto žalobního důvodu:

- co se týče těžebního provozu „Fonfría“, v původním posouzení nic nenaznačovalo, že bylo provedeno posouzení možných vyrušení tetřeva hlušce, třebaže orgánům nebyla neznámá přítomnost tohoto druhu v místě toku nacházejícího se poblíž těžební zóny dolu. Navíc zpráva z roku 2005 bez dalšího vysvětlení potvrzovala, že se tento těžební provoz nachází uvnitř teritoria, v němž by mělo dojít k zachování stavů medvěda hnědého;
- třebaže se těžební provoz „Ladrones“ nachází velmi blízko míst tokání tetřeva hlušce, což odůvodňuje vyhlášení kritické oblasti k zachování stavů tohoto druhu, nic nenaznačovalo, že tato přítomnost byla zohledněna v původním posouzení tohoto těžebního provozu. Co se týče medvěda hnědého, toto posouzení se omezuje na zjištění, že se těžební provoz nachází uvnitř teritoria, v němž by mělo dojít k zachování stavů tohoto druhu, ale že nebude významně vyrušován, jelikož důlní provoz „neohrožuje žádnou kritickou oblast a nemá za následek bariérový efekt mezi různými oblastmi výskytu“, a
- co se týče těžebního provozu „Nueva Julia“, posouzení neobsahuje žádnou informaci o těchto dvou nejproblematictějších druzích, tetřevu hlušci a medvědu

hnědém. Účinky tohoto těžebního provozu nacházejícího se vně LVS jsou prokazatelně pocítovány do vzdálenosti několika kilometrů, a mohou tudíž negativně ovlivnit stanoviště a druhy uvnitř LVS. Zdá se však, že tato skutečnost nebyla zohledněna.

- ⁶⁴ Španělské království především tvrdí, co se týče výkladu pojmu „description“ obsaženého v bodě 4 přílohy IV pozměněné směrnice 85/337, že použití podmiňovacího způsobu v poznámce týkající se tohoto bodu ohledně skutečnosti, že „[t]ento popis by měl zahrnovat“ naznačuje, že vyžadovaný popis nemusí nutně zmiňovat kumulativní vlivy různých záměrů na životní prostředí, ale že je pouze žádoucí, aby takovýto popis obsahoval. Formulace použitá v ostatních jazykových zněních této směrnice tento výklad podle Španělského království potvrzuje.
- ⁶⁵ Navíc se podle tohoto členského státu takovýto popis kumulativních vlivů v projednávané věci nutně nevyžaduje, jelikož dotčené doly byly povoleny ve velmi různých obdobích a oblasti LVS, jež jsou jimi dotčeny, se rovněž různí.
- ⁶⁶ V každém případě zpráva z roku 2005 obsahuje zevrubné posouzení možných účinků každého z dotčených těžebních provozů a jejich možných kumulativních účinků, jež by tyto provozy mohly vykazovat společně s dalšími těžebními provozy.
- ⁶⁷ Co se týče těžebního provozu „Fonfría“, zmíněná zpráva z roku 2005 dospěla v návaznosti na popis kumulativních vlivů k závěru o neexistenci významných vyrušování chráněných druhů v LVS.

- 68 Tak je tomu i v případě těžebního provozu „Nueva Julia“. Co se týče medvěda hnědého, zpráva z roku 2005 dospěla k závěru v návaznosti na posouzení kumulativních vlivů na prostředí dolů a dotčené záměry, že nebude rušena žádná kritická oblast nebo oblast spojovacích koridorů, takže účinek tohoto projektu na tento druh není významný.
- 69 Co se týče druhů ptáků chráněných v ZCHÚ, a tudíž v LVS „Alto Sil“, Španělské království tvrdí, že žádný druh nebyl významně vyrušován. Co se pak týče těžebního provozu „Ladrones“, zpráva z roku 2005 dospěla k závěru o neexistenci významného dopadu na stanoviště 4020 označené za prioritní stanoviště tetřeva hlušce, v němž by mělo dojít k zachování stavů tohoto druhu.

Závěry Soudního dvora

- 70 Co se především týče prvního žalobního důvodu Komise v rozsahu, v němž se dotýká záměru těžebního provozu povrchového uhelného dolu „Fonfría“, je třeba uvést, že podle čl. 3 odst. 2 směrnice 97/11 se ustanovení směrnice 85/337 ve znění před změnami provedenými směrnicí 97/11 i nadále použijí na žádosti o povolení podané před koncem lhůty stanovené v odstavci 1 zmíněného článku 3, tzn. před 14. březnem 1999.
- 71 Ze spisu nicméně vyplývá, že žádost o povolení záměru dolu „Fonfría“ byla podána dne 11. března 1998.
- 72 Soudní dvůr tudíž nemůže vyhovět žádosti Komise a určit, že v souvislosti s tímto záměrem došlo k porušení ustanovení pozměněné směrnice 85/337.

- 73 Kromě toho žalobní důvod Komise týkající se tohoto záměru nemůže být chápán jako výtka směřující k tomu, aby bylo určeno porušení směrnice 85/337 ve znění před změnami provedenými směrnicí 97/11.
- 74 To platí tím spíše, že určité změny provedené směrnicí 97/11 jsou přímo relevantní pro posouzení opodstatněnosti tohoto důvodu. Tak je tomu zejména v případě vložení zmínky o povrchových těžebních provozech s plochou přesahující 25 hektarů do bodu 19 přílohy I směrnice 85/337, jež implikuje, že tyto provozy nemusí být nutně předmětem posouzení podle čl. 4 odst. 1 pozměněné směrnice 85/337, ledaže se týkají žádostí o povolení podaných po 14. březnu 1999.
- 75 První žalobní důvod musí být tudíž zamítnut v rozsahu, v němž se týká těžebního provozu „Fonfría“.
- 76 Dále je třeba zkoumat otázku, zda jsou v projednávané věci posouzení vlivu záměrů povrchových těžebních provozů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ na životní prostředí provedená s použitím pozměněné směrnice 85/337 nedostatečná, jak tvrdí Komise, jelikož neobsahují analýzu kumulativních vlivů na životní prostředí, které by mohly mít tyto záměry a ostatní těžební provozy, jako jsou činné povrchové uhelné doly, jejichž uvedení do provozu je již povoleno nebo je v povolovacím procesu.
- 77 V tomto ohledu nelze na rozdíl od toho, co tvrdí Španělské království, z použití podmiňovacího způsobu v poznámce k bodu 4 přílohy IV pozměněné směrnice 85/337 ohledně skutečnosti, že „[t]ento popis by měl zahrnovat [...] jakékoli [...] kumulativní

[...] vlivy záměru“, vyvozovat, že posouzení vlivu na životní prostředí nemusí nutně zahrnovat kumulativní vlivy různých záměrů na životní prostředí, ale že takováto analýza je pouze žádoucí.

⁷⁸ Rozsah této povinnosti posouzení vlivu na životní prostředí vyplývá z článku 3 pozměněné směrnice 85/337, podle něhož posouzení vlivu na životní prostředí vhodným způsobem určí, popíše a posoudí v každém jednotlivém případě a v souladu s články 4 až 11 této směrnice přímé a nepřímé vlivy záměru na člověka, faunu a flóru, půdu, vodu, ovzduší, podnebí a krajinu, hmotný majetek a kulturní dědictví, jakož i na vzájemné působení mezi těmito faktory.

⁷⁹ Vzhledem ke značnému rozsahu působnosti a velmi širokému cíli pozměněné směrnice 85/337, které vyplývají z čl. 1 odst. 2, čl. 2 odst. 1 a článku 3 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. října 1996, Kraaijeveld a další, C-72/95, Recueil, s. I-5403, body 30 a 31), pouhá okolnost, že může vzniknout nejistota ohledně přesného smyslu použití podmiňovacího způsobu ve slovním spojení „[t]ento popis by měl zahrnovat“ použitím v poznámce týkající se bodu 4 přílohy IV pozměněné směrnice 85/337, a to i v případě, že se toto použití objevuje i v ostatních jazykových zněních této směrnice, nemůže vést k neuplatnění širokého výkladu článku 3 téže směrnice.

⁸⁰ Tento článek je tudíž nutno chápat v tom smyslu, že jelikož posouzení vlivu na životní prostředí musí zejména vhodně identifikovat, popsat a posoudit nepřímé vlivy záměru, musí toto posouzení zahrnovat i analýzu kumulativních vlivů na životní prostředí,

které může mít tento záměr, je-li posuzován společně s ostatními záměry, neboť takováto analýza je nezbytná pro zajištění toho, aby posouzení zahrnulo přezkum všech významných vlivů dotčeného záměru na životní prostředí.

- 81 Španělské království v projednávané věci uvádí, že takovéto kumulativní posouzení není nutno provést, jelikož dotčené doly jsou od sebe vzdálené a byly povoleny ve velice různých obdobích.
- 82 Ze spisu však nevyplývá, že by tomu tak bylo zejména ohledně záměrů „Nueva Julia“ a „Ladrones“, jelikož tyto jižní doly se nacházejí blízko sebe a jejich povolování se provádělo souběžně.
- 83 Navíc i kdyby – jak tvrdí Španělské království – zpráva z roku 2005 musela obsahovat takovouto kumulativní analýzu, nemohlo by to zhojit neexistenci takovéto analýzy v rámci původního posouzení, jelikož čl. 2 odst. 1 pozměněné směrnice 85/337 vyžaduje, aby bylo posouzení provedeno před povolením záměru.
- 84 Zatřetí je třeba zkoumat, zda je pravda, jak tvrdí Komise, že možné a specifické dopady záměrů povrchových uhelných dolů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ na tetřeva hlušce a medvěda hnědého nebyly při posuzování vlivu na životní prostředí spojeného s těmito záměry dostatečně zkoumány.

- 85 Pokud se především jedná o záměr týkající se dolu „Nueva Julia“, posouzení vlivu na životní prostředí ze dne 25. srpna 2003 se týká pouze dopadu tohoto záměru na určité obojživelníky. Toto posouzení neobsahuje žádný náznak, že by se skutečně provádělo posouzení ohledně dopadu zmíněného záměru na medvěda hnědého a tetřeva hlušce.
- 86 Analýzu dopadů tohoto záměru na tyto druhy však bylo nutno provést, protože španělské orgány nemohly o výskytu zmíněných druhů v lokalitě „Alto Sil“ nevědět. V průběhu roku 1998 totiž Španělské království navrhlo vyhlášení lokality „Alto Sil“ za LVS, zejména z toho důvodu, že se v této lokalitě vyskytovaly tyto dva druhy a že týž členský stát s účinkem od roku 2000 prohlásil tuto lokalitu za ZCHÚ z toho důvodu, že se v ní vyskytuje tetřev hlušec.
- 87 Dále, třebaže se tento těžební provoz nachází vně LVS, je nesporné, že s touto lokalitou bezprostředně sousedí, takže je možné, že na ni má určité dopady.
- 88 Nezbytnost takovéto analýzy je dána tím spíše, že ve standardizovaném formuláři údajů týkajících se lokality „Alto Sil“, zaslaném Španělským královstvím Komisi, když navrhovalo vyhlášení této lokality za LVS, tento členský stát uvedl, že ohroženost lokality je v zásadě způsobována povrchovými těžebními provozy.
- 89 Co se dále týče záměru týkajícího se povrchového uhelného dolu „Ladrones“, je nutno konstatovat, že prohlášení o dopadu na životní prostředí ze dne 9. října 2003 odkazuje na přítomnost medvěda hnědého v lokalitě „Alto Sil“ navrhované jakožto LVS, dospívá však k závěru, že těžební provoz způsobuje pouze nepatrnou ztrátu stanoviště příznivého pro tento druh, nemá negativní dopad na žádnou kritickou oblast tohoto druhu a nevytváří žádný „bariérový efekt“ mezi různými oblastmi výskytu, jak vyplývá ze zprávy ze dne 5. června 2001.

- 90 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že co se týče medvěda hnědého, Komise nepředložila žádný dokument, jenž by byl s to zpochybnit správnost tohoto posouzení vlivu záměru na životní prostředí.
- 91 Co se týče tetřeva hlušce, v tomto prohlášení o dopadu na životní prostředí je zmíněno, že zástupce sdružení pro ochranu životního prostředí uvedl zejména možný dopad záměru na tento druh, že toto tvrzení bylo zpochybněno stavebníkem a že bylo uspokojivě přezkoumáno a vyhodnoceno. Ze zmíněného prohlášení ani z ostatních dokumentů předložených Španělským královstvím však nevyplývá, že posouzení negativních dopadů záměru na tetřeva hlušce bylo skutečně provedeno. Z důvodů, které již byly uvedeny v bodech 86 a 88 tohoto rozsudku, však byla analýza dopadů tohoto záměru na tento druh zjevně nezbytná.
- 92 V důsledku toho je nutno konstatovat nedostatečnost tohoto posouzení ohledně tetřeva hlušce.
- 93 Nelze mít za to, že takto zjištěné nedostatky v posouzení vlivu na životní prostředí týkajícího se důlních provozů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ jsou zhojeny zprávou z roku 2005, jelikož ustanovení čl. 2 odst. 1 pozměněné směrnice 85/337 vyžaduje, aby bylo posouzení provedeno před povolením záměru, jak již bylo připomenuto v bodě 83 tohoto rozsudku.
- 94 Následkem toho musí být prvnímu žalobnímu důvodu vyhověno v rozsahu, v němž směřuje k tomu, aby bylo určeno nesplnění článků 2a 3 a čl. 5 odst. 1 a 3 pozměněné směrnice 85/337, co se týče posouzení vlivu na životní prostředí ohledně záměrů povrchové těžby „Nueva Julia“ a „Ladrones“, s výjimkou posledně zmíněného záměru týkajícího se medvěda hnědého.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedodržení čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice o ochraně stanovišť stran tetřeva hlušce, jenž byl chráněn od roku 2000, kdy byla lokalita „Alto Sil“ vyhlášena jako ZCHÚ

K první části druhého žalobního důvodu

– Argumentace účastníků řízení

- ⁹⁵ Komise uvádí, že povolením těžebních provozů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ Španělské království porušilo čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně stanovišť ohledně ochrany, jíž se dostává tetřevu hlušci od roku 2000 po vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ.
- ⁹⁶ Španělské království tvrdí, že posouzení záměrů zmíněných těžebních provozů zahrnuje dostatečné posouzení případných vlivů těchto záměrů na tento druh.

– Závěry Soudního dvora

- ⁹⁷ Z článku 7 směrnice o ochraně stanovišť vyplývá, že čl. 6 odst. 2 až 4 této směrnice nahrazuje čl. 4 odst. 4 první větu směrnice o ochraně ptáků ode dne provádění směrnice o ochraně stanovišť nebo ode dne označení nebo uznání členským státem podle

směrnice o ochraně ptáků, podle toho, které datum je pozdější (viz zejména rozsudek ze dne 13. prosince 2007, Komise v. Irsko, C-418/04, Sb. rozh. s. I-10947, bod 173).

- ⁹⁸ V projednávané věci tudíž musí být žalobní důvod týkající se posouzení vlivů záměrů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ na chráněné druhy v ZCHÚ „Alto Sil“, zejména na tetřeva hlušce, zkoumán s ohledem na ustanovení čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně stanovišť týkající se těchto záměrů, ohledně nichž je nesporné, že příslušné žádosti o povolení byly podány po vyhlášení lokality „Alto Sil“ vyhlášena za ZCHÚ.
- ⁹⁹ Podle čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť přitom odpovídající posouzení důsledků plánu nebo projektu na příslušnou lokalitu implikuje, že před schválením plánu nebo projektu musí být s přihlédnutím k nejlepším vědeckým poznatkům v dané oblasti identifikovány všechny stránky plánu nebo projektu, které mohou samostatně nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty ovlivnit cíle ochrany této lokality. Příslušné vnitrostátní orgány takovou činnost v chráněné lokalitě povolí pouze za podmínky, že se ujistily, že nebude mít škodlivý dopad na celistvost této lokality. O takový případ jde, pokud z vědeckého hlediska nepřetrvává žádná důvodná pochybnost o neexistenci takových dopadů (viz zejména výše uvedený rozsudek Komise v. Irsko, bod 243).
- ¹⁰⁰ Posouzení provedené podle čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť nelze považovat za správné, pokud je nedostatečné a neobsahuje úplné, přesné a konečné zjištění a závěry, na jejichž základě by byla odstraněna jakákoli důvodná vědecká pochybnost ohledně účinků prací, které byly zamýšleny v dotčeném ZCHÚ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2007, Komise v. Itálie, C-304/05, Sb. rozh. s. I-7495, bod 69).

- 101 V projednávané věci představuje ochrana tetřeva hlušce jasně cíl ochrany přírody, které vedl Španělské království k vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ od roku 2000.
- 102 Rovněž je třeba připomenout, že vnitrostátní orgány při podávání návrhu vypracovaného v průběhu roku 1998 uvedly, že si přejí vyhlásit tuto lokalitu za LVS, že populace tetřeva hlušce vyskytující se ve zmíněné lokalitě má jak regionální, tak celostátní význam a že ohroženost této lokality je v podstatě třeba přičítat povrchovým těžebním provozům.
- 103 Jak však již bylo konstatováno v rámci pojednání prvního žalobního důvodu týkajícího se pozměněné směrnice 85/337, zejména v bodech 76 až 93 tohoto rozsudku, posouzení vlivu na životní prostředí provedená po schválení záměrů těžebních provozů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ neobsahují žádnou analýzu případných kumulativních vlivů různých těžebních provozů na tetřeva hlušce, třebaže v projednávané věci byla takováto analýza nezbytná. Obdobně tato posouzení neobsahují ani dostatečné údaje umožňující ověřit, že byly vlivy těchto těžebních provozů na populace tetřevů hlušců žijících v ZCHÚ „Alto Sil“ skutečně vyhodnoceny.
- 104 Kromě toho zpráva z roku 2005 není s to zhojit tyto nedostatky, jelikož byla vypracována po povolení zmíněných záměrů, takže ji nelze považovat za relevantní v rámci čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 72).
- 105 Z toho vyplývá, že posouzení týkající se záměrů povrchových těžebních provozů „Nueva Julia“ a „Ladrones“ nelze považovat za vhodná, neboť se vyznačují nedostatky a neexistencí úplných, přesných a konečných zjištění a závěrů, jež by byly s to rozptýlit jakoukoli přiměřenou, vědecky podloženou pochybnost ohledně účinků těchto

záměrů na ZCHÚ „Alto Sil“, zejména na populaci tetřevů hlušců, jejichž ochrana představuje jeden z cílů této oblasti.

- 106 Nelze tudíž mít za to, že před povolením těchto těžebních provozů byly při zohlednění nejlepších vědeckých znalostí v daném předmětu identifikovány všechny aspekty plánu nebo záměru, jež by mohly samy o sobě nebo ve spojení s dalšími plány či záměry negativně ovlivnit cíle ochrany lokality „Alto Sil“.
- 107 Za těchto podmínek ze zmíněných posouzení nevyplývá, že příslušné vnitrostátní orgány mohly nabýt jistoty, že tyto těžební provozování nevykazují škodlivé účinky na neporušenost zmíněné lokality.
- 108 Z toho plyne, že povolení zmíněných záměrů nebyla v souladu s čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť.
- 109 Španělskému království, které se dovolává významu důlní činnosti pro místní ekonomiku, je třeba připomenout, že i když tento aspekt může představovat naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu ve smyslu čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť, lze toto ustanovení použít pouze poté, co byly účinky plánu nebo projektu přezkoumány podle čl. 6 odst. 3 této směrnice. Informace o těchto vlivech s ohledem na cíle ochrany, které se týkají dotčené lokality, totiž představují nezbytnou podmínku pro použití uvedeného čl. 6 odst. 4, jelikož v opačném případě nemůže být žádná podmínka pro použití této výjimky přezkoumána. Přezkum případných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a přezkum alternativních řešení, která by lokalitu poškodila méně, vyžaduje totiž porovnání s poškozením lokality způsobované dotčeným plánem nebo projektem. Kromě toho musí být účinky na uvedenou lokalitu definovány přesně, aby mohla být určena povaha případných kompenzačních opatření (rozsudek Komise v. Itálie, výše uvedený, bod 83).

- ¹¹⁰ Z předchozích úvah však vyplývá, že vnitrostátní orgány neměly tyto údaje k dispozici v okamžiku, kdy byla přijata rozhodnutí vydat dotčená povolení. Z toho vyplývá, že tato povolení nemohla být založena na čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť.
- ¹¹¹ V důsledku toho nejsou tato povolení v souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť.
- ¹¹² Za těchto podmínek je třeba první část druhého žalobního důvodu považovat za opodstatněnou.

Ke druhé části druhého žalobního důvodu

– Argumentace účastníků řízení

- ¹¹³ Komise Španělskému království vytýká, že porušilo čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť, jelikož tento členský stát nepřijal opatření nezbytná k tomu, aby se zahájení těžby v povrchových dolech „Feixolín“, „Fonfría“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“ po lednu 2000, tj. době, kdy nabylo účinnosti vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ, záporně nedotklo této lokality, a zejména druhu tetřev hlušec chráněného v tomto ZCHÚ.

- 114 Komise odkazuje na plán zachování stavů kantábrijského tetřeva hlušce schválený výnosem Junte de Castilla y León 4/2009 ze dne 15. ledna 2009 (BOC y L č. 13, s. 1540). V tomto výnosu se konstatuje, že v průběhu roku 1982 čítala populace kantábrijských tetřevů hlušců ještě zhruba 1 000 jedinců a obsazenost míst jejich toku dosahovala 85 %. Během roku 2002 však již četnost této populace nepřesáhla 500 až 600 exemplářů, z nichž část sídlila na jednom a část na druhém svahu pohoří, a obsazenost míst toku činila 45 %. V průběhu tohoto dvacetiletého období se polovina této populace nacházela v autonomním společenství Kastilie a León. Podle zmíněného plánu na zachování stavů činila v roce 2005 populace žijící v tomto autonomním společenství 164 dospělých exemplářů a byla ohrožena vyhynutím v horizontu zhruba dvaceti let.
- 115 Komise zejména uvádí, že určitá místa toku tetřeva hlušce se nacházejí v blízkosti dotčených důlních provozů. Tak je tomu v případě místa toku nazývaného „Robledo El Chano“ nacházejícímu se v blízkosti těžebního provozu „Fonfría“ a během roku 1999 stále ještě obsazeného.
- 116 Co se týče zprávy z roku 2005, Komise zejména tvrdí, že závěr, podle něhož vliv povrchových těžebních provozů na tetřeva hlušce musí být považován za nevýznamný, není koherentní. Tato zpráva totiž potvrzuje nebezpečí dopadů „s širším než místním rozsahem“, jež by mohly být vyvolány důlními provozy, jakož i vyloučení možnosti, která je však významná pro zachování druhu, že by opuštěné stanoviště mohlo být znovu použito, pokud to dovolí stupeň jeho kvality.
- 117 Uvádí rovněž, že z vědeckých studií vyplývá, že se fragmentace lesních enkláv, jež má tetřev hlušec k dispozici v oblasti „Alto Sil“, očividně prohloubila v důsledku možnosti „bariérového efektu“ vyvolaného souběžným a nepřerušovaným uvedením do provozu několika dolů.

- 118 Španělské království připouští, že kantábrijský tetřev hlušec doznal významného úbytku, ale uvádí, že populace, které v regionu Castilla y León utrpěly nejvýznamnější snížení stavů, jsou ty, jež se nacházejí v oblastech s nejvyšší úrovní ochrany, jako jsou přírodní parky, zatímco populace tetřevů hlušců žijící v lokalitě „Alto Sil“ je v tomto regionu nejvýznamnější a zaznamenala jen lehké snížení stavů. Kromě toho je významné, že úbytek stavů uvedeného druhu v této lokalitě byl mnohem významnější v oblastech, které jsou vzdálené od zmíněné důlní pánve.
- 119 Španělské království dále tvrdí, že v zónách dotčených povrchovými těžebními provozy, jichž se týká tento žalobní důvod, je přítomnost tetřeva hlušce dávného data a jen okrajová. V těchto zónách se nachází pouze jeden známý areál toku, tj. „Robledo El Chano“, který je v souladu s vnitrostátní strategií zachování uvedeného druhu součástí kritické oblasti pro záchranu kantábrijského tetřeva hlušce. Toto místo toku je však již od konce osmdesátých let opuštěné, a tudíž nemohlo být záporně ovlivněno těžebním provozem „Fonfría“.

– Závěry Soudního dvora

- 120 Nejprve je třeba zkoumat, zda se čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť uplatní na těžební činnost v povrchových dolech „Feixolín“, „Fonfría“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“ provozovanou po vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ, jež nabylo účinnosti počínaje rokem 2000.
- 121 V tomto ohledu – co se především týče těžebního provozu „Nueva Julia“, jelikož v rámci první části druhého žalobního důvodu bylo konstatováno, že povolení bylo

pro plán nebo projekt uděleno v rozporu s čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť – z judikatury vyplývá, že porušení odstavce 2 uvedeného článku s ohledem na zvláště chráněnou oblast může být konstatováno, je-li prokázáno poškozování stanoviště nebo vyrušování druhů, pro které dotčená lokalita byla vyhlášena (výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 94).

- 122 Co se dále týče těžebního provozu „Ampliación de Feixolín“, je třeba připomenout, že skutečnost, že určitý plán nebo projekt byl povolen podle postupu stanoveného v čl. 6 odst. 3 směrnice o ochraně stanovišť činí zbytečným – pokud jde o zásah v chráněné lokalitě, na niž se zmíněný plán nebo projekt vztahuje – současné použití normy všeobecné ochrany uvedené v odstavci 2 tohoto článku (rozsudek Komise v. Irsko, výše uvedený, bod 250).
- 123 Z toho plyne, že jelikož provozování dolu „Ampliación de Feixolín“, které kritizuje Komise, probíhalo v době, kdy ještě nebylo povoleno, jak bylo uvedeno v bodě 35 tohoto rozsudku, může představovat porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.
- 124 Konečně je třeba uvést, že čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť se uplatní ohledně povrchových dolů „Feixolín“, „Fonfría“ a „Salguero-Prégame-Valdesegadas“ bez ohledu na okolnost, že těžební provoz v těchto dolech byl povolen, ještě než se ochrana stanovená směrnicí o ochraně stanovišť stala použitelnou na lokalitu „Alto Sil“ na základě jejího vyhlášení za ZCHÚ.
- 125 Soudní dvůr totiž rozhodl, že i když takové projekty nepodléhají požadavkům týkajícím se postupu předběžného posuzování důsledků projektu pro dotčenou lokalitu stanoveným směrnicí o ochraně stanovišť, spadá jejich uskutečňování nicméně pod čl. 6 odst. 2 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2010, Stadt Papenburg, C-226/08, Sb. rozh. s. I-131, body 48 a 49).

- ¹²⁶ Co se dále týče žalobního důvodu, podle něhož Španělské království nedodrželo ohledně těžební činnosti dotčených povrchových dolů čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť, je třeba připomenout, že činnost je v souladu s tímto ustanovením pouze tehdy, je-li zaručeno, že nezpůsobí žádné vyrušování, jež může významným způsobem negativně ovlivnit cíle zmíněné směrnice, zejména její cíle ochrany přírody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. března 2010, Komise v. Francie, C-241/08, Sb. rozh. s. I-1697, bod 32).
- ¹²⁷ Dále podle čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť režim právní ochrany ZCHÚ musí rovněž v případě chráněných území zaručit, že v nich bude vyloučeno poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, jakož i vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena (viz zejména rozsudek ze dne 14. října 2010, Komise v. Rakousko, C-535/07, Sb. rozh. s. I-9483, bod 58 a citovaná judikatura).
- ¹²⁸ Z toho vyplývá, že tento žalobní důvod je opodstatněný pouze tehdy, když Komise právně dostačujícím způsobem prokáže, že Španělské království nepřijalo vhodná ochranná opatření zajišťující, aby těžební činnosti dolů „Feixolín“, „Fonfría“, „Salgue-ro-Prégame-Valdesegadas“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“, pokud k nim docházelo po vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ počínaje rokem 2000, nemohly vést k poškozování stanovišť tetřeva hlušce ani k vyrušováním tohoto druhu, jež mohou mít významné účinky na cíl této směrnice spočívající v zajištění ochrany zmíněného druhu.
- ¹²⁹ V tomto ohledu je třeba především zkoumat, zda dotčené doly zaujímají plochy, jež představují stanoviště vhodná pro tetřeva hlušce, ale které nemohou být tímto druhem nadále využívány během těžebního provozu těchto dolů ani během jejich následné „rekultivace“.

- 130 Komise uvádí, že tomu tak je zejména u stanovišť 9230 tvořených galicijsko-portugalskými doubravami s druhu *Quercus robur* a *Quercus pyrenaica*.
- 131 V tomto ohledu, jak uvádí generální advokátka v bodech 81 a 82 svého stanoviska, podává Komise důkaz ničení tohoto stanoviště po vyhlášení lokality „Alto Sil“ za ZCHÚ pouze v případě dolu „Fonfría“. Ze zprávy z roku 2005 vyplývá, že v rámci tohoto těžebního provozu, který probíhal od roku 2001, bylo skutečně zničeno 17,92 hektaru stanoviště typu 9230.
- 132 Španělské království tvrdí, že tato ztráta stanoviště je pro ochranu druhu tetřev hlušec nevýznamná, jelikož se v této oblasti nevyskytuje žádné místo toku.
- 133 Tento argument nelze přijmout, jelikož i za předpokladu, že by tato oblast nebyla použitelná jako místo toku, není vyloučeno, že by mohla být tímto druhem využívána jako stanoviště k jinému účelu, zejména jako areál přebývání nebo přezimování.
- 134 Kdyby se navíc těžba v této oblasti nebyla provozovala, nelze vyloučit, že by následkem opatření přijatých orgány za tímto účelem tato oblast bývala mohla být používána jako místo toku.
- 135 V tomto ohledu je třeba připomenout, že se ochrana ZCHÚ nesmí omezovat jen na odvracení poškozování a vnějších škodlivých zásahů způsobených člověkem, nýbrž musí podle existující situace zahrnovat též pozitivní opatření k ochraně a zlepšení stavu lokality (výše uvedený rozsudek Komise v. Rakousko, bod 59 a citovaná judikatura).

- 136 Komise dále tvrdí, že dotčené důlní provozy jsou z důvodu hluku a vibrací, které způsobují a které jsou vnímatelné i uvnitř ZCHÚ „Alto Sil“, s to významně vyrušovat populace tetřevů hlušců chráněných v tomto ZCHÚ.
- 137 V tomto ohledu ze spisu vyplývá, jak uvedla generální advokátka v bodě 88 svého stanoviska, že vzhledem k poměrně omezeným vzdálenostem mezi několika areály kritickými pro tetřeva hlušce a dotčenými povrchovými doly mohou být hluk a vibrace způsobované těmito těžební provozy v těchto areálech vnímány.
- 138 Z toho plyne, že tyto rušivé vlivy mohou vést k vyrušování v přírodním prostředí, jež je s to významnou měrou negativně ovlivnit cíle zmíněné směrnice, zejména cíle ochrany tetřeva hlušce.
- 139 To platí tím spíše, že je nesporné, že tetřev hlušec představuje citlivý druh, který je obzvláště náročný na klid a kvalitu stanovišť. Ze spisu dále vyplývá, že stupeň izolace a klidu, který tento druh vyžaduje, představuje zdaleka nejvýznamnější faktor, neboť má značný vliv na jeho reprodukční schopnosti.
- 140 Španělské království v tomto ohledu vyjadřuje pochybnosti a namítá, že řídnutí populací zmíněného druhu, včetně těch, které žijí v lokalitě „Alto Sil“, je pozorováno i v lokalitách mimo důlní pánev, v nichž je ještě výraznější. To je potvrzováno zprávou z roku 2005, v níž se uvádí, že není dána příčinná souvislost mezi existencí důlních provozů a opouštěním míst toku kantábrijského tetřeva hlušce, jelikož tento jev je významnější v oblastech, které se nacházejí ve větší vzdálenosti od těžebních provozů, než v těch, které s nimi přímo sousedí.

- 141 Tato okolnost však sama o sobě nebrání tomu, aby zmíněné rušivé vlivy způsobované uvnitř ZCHÚ dotýčnými důlními provozy mohly mít významný záporný vliv na tento druh, třebaže úbytky zmíněného druhu byly případně ještě výraznější u populací relativně vzdálených od těchto těžebních provozů.
- 142 K podání důkazu porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť Komise ani nemusí prokázat příčinnou souvislost mezi důlním provozem a významným vyrušováním způsobovaným tetřevu hlušci. Vzhledem ke skutečnosti, že účelem druhého odstavce šestého článku směrnice o ochraně stanovišť a jeho třetího odstavce je zajišťovat stejnou úroveň ochrany, postačí, aby Komise prokázala existenci pravděpodobnosti nebo nebezpečí, že tento důlní provoz způsobí významné vyrušování uvedeného druhu (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Komise v. Francie, bod 32, jakož i rozsudek ze dne 21. července 2011, Azienda Agro-Zootecnica Franchini a Eolica di Altamura, C-2/10, Sb. rozh. s. I-6561, bod 41).
- 143 Jak uvedla generální advokátka v bodech 90 až 92 svého stanoviska, ze spisu v každém případě vyplývá, že opuštění místa toku „Robledo El Chano“, jež bylo obsazeno tetřevem hlušcem ještě během roku 1999, je výsledkem provozu povrchového dolu „Fonfría“ probíhajícího od roku 2001.
- 144 Toto zjištění potvrzuje, že provoz dotčených dolů, zejména jimi vyvolaný hluk a vibrace, může způsobovat významné vyrušování tohoto druhu.
- 145 Je tudíž třeba mít za to, že těžební činnost povrchových dolů „Feixolín“, „Fonfría“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“ odporuje čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť z důvodu hluku a vibrací, které tyto doly způsobují, a je s to významným způsobem negativně ovlivnit ochranu tetřeva hlušce.

146 Zatřetí Komise tvrdí, že povrchové těžební provozy přispívají k izolaci dílčích populací tetřeva hlušce, neboť uzamykají spojovací koridory k ostatním populacím. Odvolává se na zprávu z prosince 2004 o dopadu důlních činností na kantábrijského tetřeva hlušce, kterou pro ministerstvo životního prostředí vypracovali koordinátoři strategie ochrany kantábrijského tetřeva hlušce ve Španělsku.

147 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že tato expertní zpráva vypracovaná uznávanými odborníky v oboru studia kantábrijského tetřeva hlušce ze španělského ministerstva životního prostředí, jakož i z ministerstva životního prostředí autonomního společenství Kastilie a León dospěla k závěru o existenci rizika, že činné těžební provozy, mezi nimi též doly „Feixolín“ a „Fonfría“, ve spojení se záměry, jejichž provádění má započít v nejbližší budoucnosti, jako je provozování dolu „Ampliación de Feixolín“, vytvoří souvislou bariéru probíhající ve směru východ-západ, jež by mohla vést k izolaci oblasti výskytu populace tohoto druhu a v delším časovém horizontu i k vymizení oblastí výskytu nacházejících se jižně od této bariéry.

148 Jelikož Španělské království nepředkládá důkazy vyvracející závěry této zprávy, jejíž vědecká hodnota nebyla zpochybněna, je třeba mít za to, že těžební provoz „Feixolín“, „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“ mohou způsobit „bariérový efekt“, který je s to přispět k fragmentaci stanoviště tetřeva hlušce a k izolaci určitých dílčích populací tohoto druhu.

149 Vystává však otázka, zda takto zjištěná porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť mohou být vytýkána Španělskému království v rozsahu, v němž se týkají povrchového dolu „Ampliación de Feixolín“.

- 150 Na rozdíl od ostatních dolů dotčených tímto žalobním důvodem nebyl totiž povrchový důl „Ampliación de Feixolín“ v okamžiku, kdy v něm probíhala těžební činnost kritizovaná Komisí, povolen. Kromě toho orgány uložily provozovateli tohoto dolu sankci za to, že v něm provozoval těžbu, aniž předem získal povolení, a nařídily mu tuto těžbu zastavit.
- 151 Jak však uvedla generální advokátka v bodě 105 svého stanoviska, přestože byly tyto orgány informovány o těžbě probíhající v tomto dolu přinejmenším od roku 2005, ze spisu vyplývá, že ji zakázaly teprve v listopadu 2009, po inspekci provedené v září téhož roku.
- 152 Tím, že Španělské království po dobu nejméně čtyř let připouštělo přetrvávání situace, jež způsobila významné vyrušování v ZCHÚ „Alto Sil“, opomenulo přijmout včasné opatření potřebná k tomu, aby bylo toto vyrušování ukončeno. Zjištěná nedodržení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť mohou být tudíž Španělskému království vytýkána v rozsahu, v němž se týkají povrchového dolu „Ampliación de Feixolín“.
- 153 Konečně vyvstává otázka, zda takto zjištěná nedodržení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť mohou být odůvodněná významem těžebních činností pro místní ekonomiku, kterého se dovolává Španělské království.
- 154 Takovéhoho důvodu se totiž členský stát může dovolávat na základě postupu stanoveného v čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť. Jsou-li splněny podmínky uvedené v tomto ustanovení, může jeho uplatnění vést k povolení činností, na něž – jak již bylo připomenuto v bodě 122 tohoto rozsudku – již nemůže být nahlíženo z pohledu druhého odstavce téhož článku.

- 155 Jak však vyplývá z judikatury připomínané v bodě 125 tohoto rozsudku, postupy předchozího posouzení stanovené směrnicí o ochraně stanovišť se neuplatní ohledně takových záměrů, jako je „Feixolín“ a „Fonfría“, jelikož byly povoleny před tím, než se ochrana stanovená ve směrnici o ochraně stanovišť stala uplatnitelnou na lokalitu „Alto Sil“ z důvodu jejího vyhlášení za ZCHÚ.
- 156 Co se týče těchto záměrů, nelze vyloučit, že se bude členský stát, analogicky k postupu umožňujícímu výjimku podle čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť, odvolávat v řízení podle vnitrostátního práva o posouzení vlivu plánu nebo záměru schopného významným způsobem negativně ovlivnit ochranu určité lokality na životní prostředí na důvod veřejného zájmu a mohl by – jsou-li splněny hmotněprávní podmínky stanovené tímto ustanovením – povolit činnost, která by již následně nebyla druhým odstavcem tohoto článku zakázána.
- 157 Jak již bylo připomenuto v bodě 109 tohoto rozsudku, aby však bylo možno ověřit, zda byly splněny podmínky stanovené čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť, musely být vlivy plánu nebo záměru předem analyzovány v souladu s čl. 6 odst. 3 této směrnice.
- 158 Ze spisu nicméně vyplývá, že při posouzení vlivů na prostředí záměrů „Feixolín“ a „Fonfría“, provedené v rámci povolovacího postupu podle vnitrostátního práva, nemohlo být významné vyrušování, jež mohou tyto záměry způsobovat tetřevu hlušci a které bylo konstatováno v bodech 131, 145 a 148 tohoto rozsudku, analyzováno, jelikož je Španělské království neidentifikovalo, a dokonce zpochybňovalo jeho existenci, a to i v průběhu řízení před Soudním dvorem.
- 159 Za těchto podmínek se jeví, že v rámci povolovacího postupu podle vnitrostátního práva nemohly být přezkoumány podmínky stanovené v čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť.

- 160 Zjištěná porušení čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť nemohou být tudíž odůvodněna významem důlních činností pro místní ekonomiku.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinností, které podle směrnice o ochraně stanovišť vyplývají z návrhu lokality „Alto Sil“ jakožto LVS, v souvislosti s těžebním provozem povrchových dolů „Fonfría“, „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“ a „Nueva Julia“

– Argumentace účastníků řízení

- 161 V rámci svého třetího žalobního důvodu Komise vytýká Španělskému království, že od ledna 1998 nepřijalo nezbytná opatření ohledně těžby uhlí v dolech „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“ a „Nueva Julia“ k zachování ekologické hodnoty, kterou má navrhovaná lokalita „Alto Sil“, zejména co se týče medvěda hnědého, a tudíž nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ze směrnice o ochraně stanovišť, tak jak byly upřesněny ve výše uvedených rozsudcích Dragaggi a další, jakož i Bund Naturschutz in Bayern a další.
- 162 Španělské království namítá, že zmíněné povinnosti splnilo a poznamenává v tomto ohledu, že podle oficiálních údajů ze sčítání zaznamenala populace medvěda hnědého, zejména v západní oblasti výskytu, jejíž součástí je lokalita „Alto Sil“, v posledním desetiletí podstatný růst.

– Závěry Soudního dvora

- ¹⁶³ Podle směrnice o ochraně stanovišť jsou členské státy povinny stran lokalit, které jsou místem výskytu prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů a které byly určeny za účelem jejich zařazení do seznamu Společenství, přijmout vhodná ochranná opatření, aby byly zachovány ekologické charakteristiky uvedených lokalit. Členské státy tedy nemohou povolit zásahy, které by mohly vážně ohrozit jejich ekologické charakteristiky. Tak je tomu zejména v případě, kdy hrozí, že zásah způsobí vymizení prioritních druhů, které se vyskytují v dotyčných lokalitách (rozsudek ze dne 20. května 2010, Komise v. Španělsko, C-308/08, Sb. rozh. s. I-4281, bod 21 a citovaná judikatura).
- ¹⁶⁴ V projednávané věci není sporu o tom, že medvěd hnědý představuje prioritní druh, který se vyskytuje v lokalitě „Alto Sil“, a že jeho ochrana byla jedním z cílů sledovaných Španělským královstvím při návrhu na vyhlášení této lokality za LVS.
- ¹⁶⁵ Vystává tudíž otázka, zda – jak tvrdí Komise – těžební činnosti povrchových dolů „Fonfría“, „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“ a „Nueva Julia“, pokud k nim docházelo v období dočasné ochrany mezi lednem 1998, kdy bylo navrženo vyhlásit tuto lokalitu za LVS, a prosincem 2004, kdy byla zmíněná lokalita skutečně vyhlášena za LVS, mohou být považovány za zásahy, jež s sebou nesou nebezpečí závažného narušení ekologických vlastností této lokality, a které, co se týče zejména prioritního druhu medvěd hnědý, s sebou nesou nebezpečí, že povedou k vymizení uvedeného druhu z této lokality.
- ¹⁶⁶ V tomto ohledu ze spisu, a zejména z dokumentů, na něž odkazuje generální advokátka v bodě 130 svého stanoviska, vyplývá, že důlní provozy nacházející se severně od řeky Sil, zejména „Fonfría“ a „Feixolín“, způsobily vyrušování medvěda hnědého,

zejména z toho důvodu, že vytvořily nebo prohloubily závažnost „bariérového efektu“ který může zabránit přístupu do spojovacího koridoru Leitariegos nebo ho podstatně ztížit, přičemž tento koridor tvoří průchozí oblast ve směru sever-jih, jež má velký význam pro západní populaci kantábrijských medvědů hnědých, jejíž součástí je skupina medvědů hnědých nacházející se v lokalitě „Alto Sil“.

- ¹⁶⁷ Nicméně vzhledem k důkazům předloženým Komisí nelze mít za to, že tento „bariérový efekt“ závažně ohrozil ekologické vlastnosti zmíněné lokality, zejména co se týče stavu ochrany medvěda hnědého.
- ¹⁶⁸ Jak totiž uvádělo Španělské království, aniž to Komise zpochybnila, demografický vývoj západní populace kantábrijských medvědů hnědých, jejíž část tvoří skupina medvědů hnědých nacházející se v lokalitě „Alto Sil“ v období od 1998 do 2004, jasně svědčí o pozitivní tendenci.
- ¹⁶⁹ Spis potvrzuje, že početnost této populace nepřetržitě vzrůstá o 7,5 % ročně od období 1982 až 1995, v němž se každoročně snižovala o 4 až 5 %, takže odhadovaný počet jejích příslušníků se zvýšil z 50 až 65 na počátku devadesátých let na 100 až 130 v průběhu roku 2008. V současné době se má za to, že představuje ohroženou, ale životaschopnou populaci. Východní populace kantábrijských medvědů hnědých je však podle těchto studií i nadále nestabilní, jelikož je v porovnání s východní populací izolovaná. Dosud nebyla s to dosáhnout úrovně, kdy by byla považována za životaschopnou, protože v průběhu zmíněného období se vcelku zvýšila z odhadovaných 20 až 25 jedinců na pouhých 30 jedinců.

170 Z těchto úvah vyplývá, že vzhledem k vědeckým studiím předloženým Soudnímu dvoru v rámci tohoto řízení týkajícím se západní populace kantábrijských medvědů hnědých, jejíž součástí tvoří populace medvědů hnědých přítomná v lokalitě „Alto Sil“, neexistují dostatečné indicie prokazující, že těžební činnosti povrchových dolů „Fonfría“, „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“ a „Nueva Julia“, pokud k nim docházelo v době mezi lednem 1998, kdy bylo navrženo vyhlásit tuto lokalitu za LVS, a prosincem 2004, kdy byla zmíněná lokalita skutečně vyhlášena za LVS, mohou být považovány za zásahy, jež s sebou nesou nebezpečí závažného narušení ekologických vlastností této lokality, a které, co se týče zejména prioritního druhu medvěd hnědý, s sebou nesou nebezpečí, že povedou k vymizení uvedeného druhu z této lokality.

171 Třetí žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedodržování čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice o ochraně stanovišť od zápisu lokality „Alto Sil“ jakožto LVS v průběhu prosince 2004

K první části čtvrtého žalobního důvodu

172 Komise uvádí, že Španělské království porušilo čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně stanovišť tím, že povolilo záměry povrchových dolů „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“ a „Nueva Julia“, aniž posoudilo možné vlivy této těžby, a v každém případě bez dodržení podmínek, za nichž záměry mohly být uskutečněny navzdory nepříznivým vlivům.

- 173 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že všechny důlní provozy, jichž se týká tento žalobní důvod, byly povoleny před prosincem 2004, tedy ještě než byla lokalita „Alto Sil“ vyhlášena za LVS.
- 174 Jak však vyplývá z judikatury připomínané v bodě 125 tohoto rozsudku, záměry, které byly povoleny před tím, než se ochrana stanovená směrnicí o ochraně stanovišť stala použitelnou na určitou lokalitu, nepodléhají pravidlům ohledně postupu předběžného posouzení vlivů záměru na dotčenou lokalitu stanoveným směrnicí o ochraně stanovišť.
- 175 Článek 6 odst. 3 a 4 směrnice o ochraně stanovišť nebyl tudíž použitelný na záměry povrchové těžby „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“ a „Nueva Julia“, takže Komise nemůže Španělskému království vytýkat nedodržení těchto ustanovení.
- 176 První část čtvrtého žalobního důvodu musí být tudíž zamítnuta.

Ke druhé části čtvrtého žalobního důvodu

– Argumentace účastníků řízení

- 177 Komise zároveň vytýká Španělskému království, že po vyhlášení lokality Alto Sil“ za LVS v průběhu prosince 2004 nepřijalo v případě povrchových dolů „Feixolín“,

„Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“, „Nueva Julia“ a „Ampliación de Feixolín“ opatření požadovaná podle čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť.

- 178 Tvrdí, že tyto těžební provozy zničily stanoviště chráněná z titulu zmíněné LVS, mezi nimi i stanoviště typu 9230 – galicijsko-portugalské doubravy s druhu *Quercus robur* a *Quercus pyrenaica*, které má zvláštní význam pro medvěda hnědého, jelikož je tímto druhem často používáno jako průchozí oblast.
- 179 Uvádí rovněž, že dotčené těžební provozy vytvářejí „bariérový efekt“, který přispěl k uzavření spojovacího koridoru Leitariegos, jenž je velmi důležitou průchozí oblastí pro východní populaci kantábrijských medvědů hnědých, jejíž součástí je skupina medvědů hnědých nacházející se v lokalitě „Alto Sil“, což má za následek fragmentaci stanoviště této populace a izolaci určitých jejích skupin.
- 180 „Bariérový efekt“, jež vytvářejí tyto těžební provozy, ztěžuje rovněž styk mezi západními a východními populacemi kantábrijských medvědů hnědých, což dále prodlužuje fragmentaci druhu a znemožňuje východní populaci tohoto druhu dosáhnout dostatečných počtů jedinců, a zajistit tak svou životaschopnost.
- 181 Španělské království namítá, že důlní provozy se nacházejí v nezalesněných oblastech, které sestávají z větší části z vřesovišť, kam medvědi nikdy nepřicházeli odchovat svá mláďata, a to nikoli z důvodu přítomnosti těžebních provozů, ale naopak z důvodu neexistence stanovišť příhodných pro odchovávání mláďat, což nikterak nesouvisí s možným vyrušováním, jež by těžební provozy mohly způsobit vyvážení medvídát.

182 Autonomní společenství Kastilie a León přijalo mimoto četná opatření ke zlepšení stanovišť medvěda hnědého, mimo jiné i k obnovení stanovišť tohoto druhu v oblasti spojovacího koridoru Leitariegos.

183 Španělské království má za to, že jakkoli je severní část lokality „Alto Sil“ pro medvěda hnědého významná, jedná se v každém případě o oblast nacházející se na severu, ve značné vzdálenosti od důlních provozů, v nadmořských výškách přesahujících 1800 metrů, jež tvoří enklávu mezi provinciemi Asturie a León, kde se medvědi na jaře a na podzim vykrmují. Tito medvědi nepatří do jižní části této lokality, kde se nacházejí doly, jelikož tamní stanoviště je zcela odlišné.

184 Co se konečně týče tvrzení Komise ohledně ztrát stanoviště typu 9230 – galicijsko-portugalské doubravy s druhy *Quercus robur* a *Quercus pyrenaica*, tyto ztráty činí 17,92 hektaru v případě těžebního provozu „Fonfría“ a 19,9 hektaru v případě těžebního provozu „Ampliación de Feixolín“. Jelikož však celková plocha tohoto stanoviště v lokalitě „Alto Sil“ dosahuje podle posledních studií výměry 4000 hektarů, nebo dokonce 8000 hektarů, a nikoli 2600 hektarů, jak bylo uvedeno původně při podání návrhu na vyhlášení lokality za LVS, jsou tyto ztráty poměrně zanedbatelné.

– Závěry Soudního dvora

185 Především je třeba zkoumat tvrzení Komise, podle něhož byla s porušením čl. 6 odst. 2 směrnice o ochraně stanovišť zničena stanoviště chráněná z titulu LVS „Alto Sil“ poté, co byla lokalita „Alto Sil“ vyhlášena v průběhu prosince 2004 za LVS.

- 186 Jak uvedla generální advokátka v bodech 144 a 145 svého stanoviska, v tomto ohledu ze spisu, a zejména z tabulky činných těžebních provozů převzaté do zprávy z roku 2005 vyplývá, že ačkoli těžba v dolech „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“ způsobila poškození této lokality, došlo k tomuto poškození naposled zmíněného dolu po prosinci 2004, a to na ploše o výměře nejméně 19 hektarů.
- 187 Komise dále tvrdí, že v oblastech sousedících s dotčenými doly vedly hluk a vibrace způsobené důlními činnostmi k významnému vyrušování medvěda hnědého, tj. prioritního druhu chráněného z titulu vyhlášení lokality za LVS.
- 188 V tomto ohledu ze zprávy o životním prostředí ze dne 7. listopadu 2008 týkající se záměru povrchové těžby uhlí „Feixolín“ v horách v okolí Oralla (Villablino, León), jenž byl předložen podnikem Minero Siderúrgica de Ponferrada, obsažené v příloze žaloby Komise vyplývá, že ztráta stanovišť kantábrijského medvěda hnědého způsobená těžebním provozem „Feixolín“ byla významná uvnitř lokality, která se nazývá „koridor Leitariegos“, že se medvědi vzdálili 3,5 až 5 kilometrů od oblastí zasažených hlukem a vibracemi způsobovanými důlním provozem a že tento provoz zabrání přístupu medvěda hnědého do zmíněného koridoru nebo ho velmi ztíží, přičemž tento koridor představuje severojižní průchod kritického významu pro západní populaci tohoto druhu.
- 189 To je potvrzováno zprávou z roku 2005, kde se v rámci analýzy vlivů severních dolů, mezi nimiž je i „Feixolín“ a „Fonfría“, uvádí, že koridor Leitariegos v délce 10 kilometrů je průchodem velkého významu pro východní populaci zmíněného druhu, umožňující zejména spojení mezi dvěma velmi důležitými reprodukčními oblastmi.

- ¹⁹⁰ Tato zpráva potvrzuje, že riziko poškození a uzavření tohoto koridoru představuje jednu z hlavních hrozeb pro zachování stavů kantábrijského medvěda hnědého, jelikož jeho důsledkem může být fragmentace západní populace do dvou dílčích populací, nebo dokonce varianta, že druh bude nakonec rozdělen na tři populace.
- ¹⁹¹ Proto hluk a vibrace způsobované povrchovými doly „Feixolín“, „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“, jakož i uzavření spojovacího koridoru Leitariegos v důsledku těchto těžebních provozů představují vyrušování LVS „Alto Sil“, jež je významné z hlediska ochrany medvěda hnědého.
- ¹⁹² Jelikož povrchové doly „Feixolín“ a „Fonfría“ byly povoleny před tím, než se na lokalitu „Alto Sil“ začala vztahovat ochrana stanovená směrnicí o ochraně stanovišť, neboť k jejímu vyhlášení za LVS došlo v prosinci 2004, vyvstává otázka, zda stejně, jak bylo uvedeno v bodě 156 tohoto rozsudku ohledně dopadů na tetřeva hlušce v důsledku těžebních provozů povolených před tím, než byla tato lokalita v průběhu roku 2000 vyhlášena za ZCHÚ, lze toto vyrušování odůvodnit analogickým použitím čl. 6 odst. 4 směrnice o ochraně stanovišť v rámci vnitrostátního postupu, z něhož by vyplynulo, že dotčenému členskému státu nelze vytýkat porušení odstavce 2 tohoto článku.
- ¹⁹³ Španělské království vycházející v tomto ohledu z analýzy obsažené ve zprávě z roku 2005 se za tímto účelem dovolává naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu na zachování důlních provozů, to znamená zabezpečení zásobování, zachování pracovních míst a pravomocnosti povolení, jakož i návrhů opatření směřujících ke zlepšení stanoviště medvěda hnědého, zejména opatření týkající se vegetace ve spojovacím koridoru Leitariegos.

¹⁹⁴ Z ustanovení čl. 6 odst. 4 druhého pododstavce směrnice o ochraně stanovišť ovšem vyplývá, že pokud se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou lidského zdraví a veřejné bezpečnosti, s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.

¹⁹⁵ Z toho plyne, že vyrušování konstatované v bodě 191 tohoto rozsudku nemůže být odůvodněno na základě vnitrostátního postupu umožňujícího výjimku obdobného tomu, jenž je stanoven v tomto ustanovení, jelikož se tento žalobní důvod týká medvěda hnědého jakožto prioritního druhu chráněného z titulu LVS „Alto Sil“ od roku 2004 a Španělské království neuplatnilo důvody téže povahy, jako jsou ty, jež jsou obsaženy v čl. 6 odst. 4 druhém pododstavci směrnice o ochraně stanovišť.

¹⁹⁶ Druhé části čtvrtého žalobního důvodu musí být proto vyhověno ohledně severních dolů, které jsou předmětem této části žalobního důvodu, tzn. dolů „Feixolín“, „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“.

¹⁹⁷ Vzhledem k výše uvedenému je třeba určit,

- že Španělské království tím, že povolilo povrchovou těžbu v dolech „Nueva Julia“ a „Ladrones“ bez posouzení, které by umožnilo vhodným způsobem určit, popsat a posoudit přímé, nepřímé a kumulativní vlivy existujících povrchových těžebních provozů, s výjimkou těch, jež se týkají dolu „Ladrones“, jedná-li se o medvěda hnědého,

nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají z článků 2 a 3, jakož i z čl. 5 odst. 1 a 3 pozměněné směrnice 85/337;

- počínaje rokem 2000, kdy byla oblast „Alto Sil“ vyhlášena za ZCHÚ na základě směrnice „o ochraně ptáků“,
- Španělské království tím, že povolilo těžbu v povrchových dolech „Nueva Julia“ a „Ladrones“, aniž vhodným způsobem posoudilo možné vlivy těchto záměrů, a v každém případě aniž byly dodrženy podmínky, za nichž mohly být záměry uskutečněny z důvodů převažujícího veřejného zájmu a neexistence alternativních řešení navzdory riziku, které je s nimi spojeno pro tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), který je jednou z přírodních hodnot, které byly důvodem vyhlášení „Alto Sil“ zvláštní oblastí ochrany, jakož i tím, že Evropské komisi byla oznámena pouze kompenzační opatření nezbytná k zajištění soudržnosti sítě Natura 2000, a
- tím, že nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť, včetně stanovišť živočišných druhů, a významného vyrušování tetřeva hlušce, jehož výskyt v lokalitě „Alto Sil“ je důvodem vyhlášení zmíněného ZCHÚ, způsobovaného provozem dolů „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“ „Fonfría“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“,

nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ve vztahu k ZCHÚ „Alto Sil“ z čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice „o ochraně stanovišť“, ve spojení s článkem 7 této směrnice, a

- počínaje prosincem 2004 tím, že nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť, včetně stanovišť živočišných druhů, a vyrušování těchto druhů

provozy dolů „Feixolín“, „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“, Španělské království nesplnilo povinnosti, které pro ně ve vztahu k LVS „Alto Sil“ vyplývají z čl. 6 odst. 2 směrnice „o ochraně stanovišť.

K nákladům řízení

- ¹⁹⁸ Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 69 odst. 3 téhož řádu může Soudní dvůr rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.
- ¹⁹⁹ V projednávané věci je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že některým žalobním důvodům Komise nebylo vyhověno.
- ²⁰⁰ V důsledku toho je nutno uložit Španělskému království kromě toho, že ponese své náklady řízení, náhradu dvou třetin nákladů řízení Komise. Komise ponese třetinu svých nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Španělské království tím, že povolilo povrchovou těžbu v dolech „Nueva Julia“ a „Ladrones“ bez posouzení, které by umožnilo vhodným způsobem

určit, popsat a posoudit přímé, nepřímé a kumulativní vlivy existujících povrchových těžebních provozů, s výjimkou těch, jež se týkají dolu „Ladrones“, jedná-li se o medvěda hnědého (*Ursus arctos*), nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají z článků 2 a 3, jakož i z čl. 5 odst. 1 a 3 směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248) ve znění směrnice Rady 97/11/ES ze dne 3. března 1997.

- 2) Počínaje rokem 2000, kdy byla oblast „Alto Sil“ vyhlášena za zvláště chráněné území na základě směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků, ve znění směrnice Komise 97/49/ES ze dne 29. července 1997, Španělské království

- tím, že povolilo těžbu v povrchových dolech „Nueva Julia“ a „Ladrones“, aniž vhodným způsobem posoudilo možné vlivy těchto záměrů a v každém případě aniž byly dodrženy podmínky, za nichž mohly být záměry uskutečněny z důvodů převažujícího veřejného zájmu a neexistence alternativních řešení navzdory riziku, které je s nimi spojeno pro tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*), který je jednou z přírodních hodnot, které byly důvodem vyhlášení „Alto Sil“ zvláštní oblastí ochrany, jakož i tím, že Evropské komisi byla oznámena pouze kompenzační opatření nezbytná k zajištění soudržnosti sítě Natura 2000, a
- tím, že nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť, včetně stanovišť živočišných druhů, a významného vyrušování tetřeva hlušce, jehož výskyt v lokalitě „Alto Sil“ je důvodem vyhlášení zmíněné-

ho ZCHÚ, způsobovaného provozu dolů „Feixolín“, „Salguero-Prégame-Valdesegadas“, „Fonfría“, „Ampliación de Feixolín“ a „Nueva Julia“,

nesplnilo povinnosti, které pro ně vyplývají ve vztahu k zvláště chráněnému území „Alto Sil“ z čl. 6 odst. 2 až 4 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ve spojení s článkem 7 této směrnice.

- 3) Španělské království tím, že počínaje prosincem 2004 nepřijalo nezbytná opatření k zabránění poškozování stanovišť, včetně stanovišť živočišných druhů, a vyrušování těchto druhů provozu dolů „Feixolín“, „Fonfría“ a „Ampliación de Feixolín“, nesplnilo povinnosti, které pro ně ve vztahu k lokalitě významné pro Společenství „Alto Sil“ vyplývají z čl. 6 odst. 2 směrnice 92/43.**
- 4) Ve zbývajících částech žaloba zamítna.**
- 5) Španělské království ponese vlastní náklady řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení Evropské komise. Evropská komise ponese jednu třetinu vlastních nákladů řízení.**

Podpisy.